

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ**

**ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ КРОЗ ОДЛУКУ О БУЏЕТУ
ГРАДА КРАГУЈЕВЦА ЗА 2022. ГОДИНУ**

Поштоване грађанке и грађани,

Пред вама је Грађански водич кроз одлуку о буџету града Крагујевца за 2022. годину, који на једноставан начин приказује како ће се прикупљати и трошити новац из градске касе током 2022. године. Намењен је свим суграђанима који желе да буду обавештени о плановима локалне самоуправе, како и у које сврхе ће се користити јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Опредељење је да вас, на једноставан, разумљив и сликовит начин, информисамо о начину прикупљања јавних средстава и остваривању прихода и примања буџета Града, као и о плановима и активностима у вези расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо интересовање грађана Крагујевца за локалне финансије, а у перспективи очекујемо веће учешће грађана у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја нашег Града.

На седници Скупштине Града, у децембру 2021, усвојен је најважнији документ - Одлука о буџету града Крагујевца за 2022. годину. Буџет града Крагујевца за 2022. годину износи 9.559.000.000 динара.

Наша градска управа, одговорно и с оптимизмом, улази у нову буџетску годину, с пуним разумевањем за све исказане реалне потребе грађана нашег Крагујевца и уз трајну обавезу правичне расподеле расположивих средстава.

С поштовањем,

*Градоначелник
Никола Дашић*

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ

НА ОСНОВУ ЧЕГА СЕ ДОНОСИ БУЏЕТ?

КАКО СЕ ПРИПРЕМА БУЏЕТ И КО УЧЕСТВУЈЕ У БУЏЕТСКОМ ПРОЦЕСУ?

КО СЕ ФИНАНСИРА ИЗ БУЏЕТА?

КАКО СЕ ПУНИ ГРАДСКА КАСА?

ШТА СУ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА БУЏЕТА?

КОЈИ СУ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ГРАДСКОГ БУЏЕТА?

НА ШТА СЕ ТРОШЕ ЈАВНА СРЕДСТВА?

ШТА СУ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ БУЏЕТА?

КАКО СЕ ИСКАЗУЈУ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ У БУЏЕТУ?

НАЈЗНАЧАЈНИЈИ КАПИТАЛНИ ПРОЈЕКТИ

ГДЕ МОЖЕТЕ ПРОНАЋИ БУЏЕТ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА?

УВОДНА РЕЧ

Буџет града је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака града за буџетску, односно календарску годину.

То значи да овај документ представља предвиђање колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће се тај новац трошити.

Из градског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Градначелник и локална управа спроводе градску политику, а главна полуга те политике је управо буџет града.

Приликом дефинисања овог, за град Крагујевац најважнијег документа, руководи се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

Током извршења буџета може доћи до одступања од планираног, услед непредвиђених околности или реализације прихода у мањем обиму од иницијално планираних, што последично утиче на финансирање планираних активности и пројеката.

НА ОСНОВУ ЧЕГА СЕ ДОНОСИ БУЏЕТ?

- Закони и прописи

Закон о буџетском систему,

Закон о локалној самоуправи,

Закон о финансирању локалне самоуправе,

Упутство Министарства финансија за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2022. годину са пројекцијом за 2023. и 2024. годину,

Посебни прописи којима су утврђене надлежности ЈЛС.

- стратешки циљеви развоја Града,
- акциони планови за поједине области,
- процене кретања најважнијих група прихода,
- потребе буџетских корисника,
- остварење прошлогодишњег буџета,
- започети пројекти из ранијих година,
- преузете обавезе по кредитима и репрограмима.

КАКО СЕ ПРИПРЕМА БУЏЕТ И КО УЧЕСТВУЈЕ У БУЏЕТСКОМ ПРОЦЕСУ?

Припрема и доношење буџета је Законом уређен процес, са унапред познатим одговорностима учесника и редоследом, то јест, календаром активности, а крајњи рокови за реализацију активности су следећи:

1. август - локални орган управе надлежан за финансије доставља упутство за припрему буџета директним корисницима буџетских средстава;

1. септембар - директни корисници средстава буџета локалне власти достављају предлог финансијског плана (у које су инкорпорирани предлози индиректних корисника буџетских средстава) локалном органу управе надлежном за финансије;

15. октобар - локални орган управе надлежан за финансије доставља нацрт одлуке о буџету градском већу;

1. новембар – Градско веће доставља предлог одлуке о буџету скупштини локалне власти;

20. децембар - скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету;

25. децембар - локални орган управе надлежан за финансије доставља министру одлуку о буџету локалне власти.

У процесу израде буџета учествују Скупштина града, Градоначелник, заменик градоначелника, помоћници градоначелника, Градско веће, градске управе, предшколске установе, месне заједнице, установе културе, туристичка организација, остале јавне установе, јавна предузећа, грађани и њихова удружења, основне и средње школе, здравствене установе и други корисници јавних средстава.

КО СЕ ФИНАНСИРА ИЗ БУЏЕТА?

Директни корисници буџетских средстава

- Скупштина града,
- Градоначелник,
- Градско веће,
- Локални омбудсман,
- Градско правобранилаштво,
- Градска управа за друштвене делатности,
- Градска управа за послове органа Града,
- Градска управа за развој и инвестиције,
- Градска управа за комуналне послове,
- Градска управа за имовинске послове, урбанизам, изградњу и озакоњење,
- Градска пореска управа,
- Градска управа за финансије и јавне набавке,
- Градска управа за људске ресурсе и заједничке послове,
- Градска управа за прописе,
- Градска управа за инспекцијске послове и комуналну милицију.

Индиректни корисници буџетских средстава

- Установе културе: Народна библиотека „Вук Караџић“, „Позориште за децу“, Спомен парк „Крагујевачки октобар“, Завод за заштиту споменика културе, Народни музеј, Књажевско српски театар, Установа Дом омладине „Крагујевац“, Музички центар, Историјски архив Шумадије, Установа културе „Кораџи“, Центар за неговање традиционалне културе „Абрашевић“;
- Центар за образовање;
- Предшколска установа „Нада Наумовић“;
- Предшколска установа „Ђурђевдан“;
- Градска туристичка организација;
- Центар за развој услуга социјалне заштите “Кнегиња Љубица”;
- 78 месних заједница.

Остали корисници буџетских средстава (који се не финансирају у потпуности из буџета)

- образовне институције (23 основне школе, 10 средњих школа, 17 приватних вртића);
- здравствене установе (Завод за хитну медицинску помоћ, Завод за стоматологију, Дом здравља Крагујевац, Завод за здравствену заштиту радника, Институт за јавно здравље);
- социјалне установе (Центар за социјални рад „Солидарност“, Црвени крст, прихватилишта);
- јавно комунална предузећа: ЈКП „Шумадија“, ЈКП „Водовод и канализација“, ЈКП „Нискоградња“;
- јавна предузећа: ЈП „Урбанизам“, ЈП „Путеви“, Јавно стамбено предузеће „Крагујевац“;
- привредна друштва: Друштво са ограниченом одговорношћу за туризам, угоститељство и сајамске манифестације „Шумадија сајам“, ПД „Радио телевизија Крагујевац“, ПД „Центар за стрна жита“, Бизнис иновациони центар, Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља, СПД ФК „Раднички 1923“, СПД „Раднички“, СПД Женски фудбалски клуб „Раднички 1923“, Предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом Шумадија, Привредно друштво еКГ InfoData;
- корисници дотација (организације и удружења грађана у области културе, социјалне и здравствене заштите, спортске и сличне организације чије се активности или пројекти могу финансирати из буџета, у складу са прописима који уређују ове области).

КАКО СЕ ПУНИ ГРАДСКА КАСА?

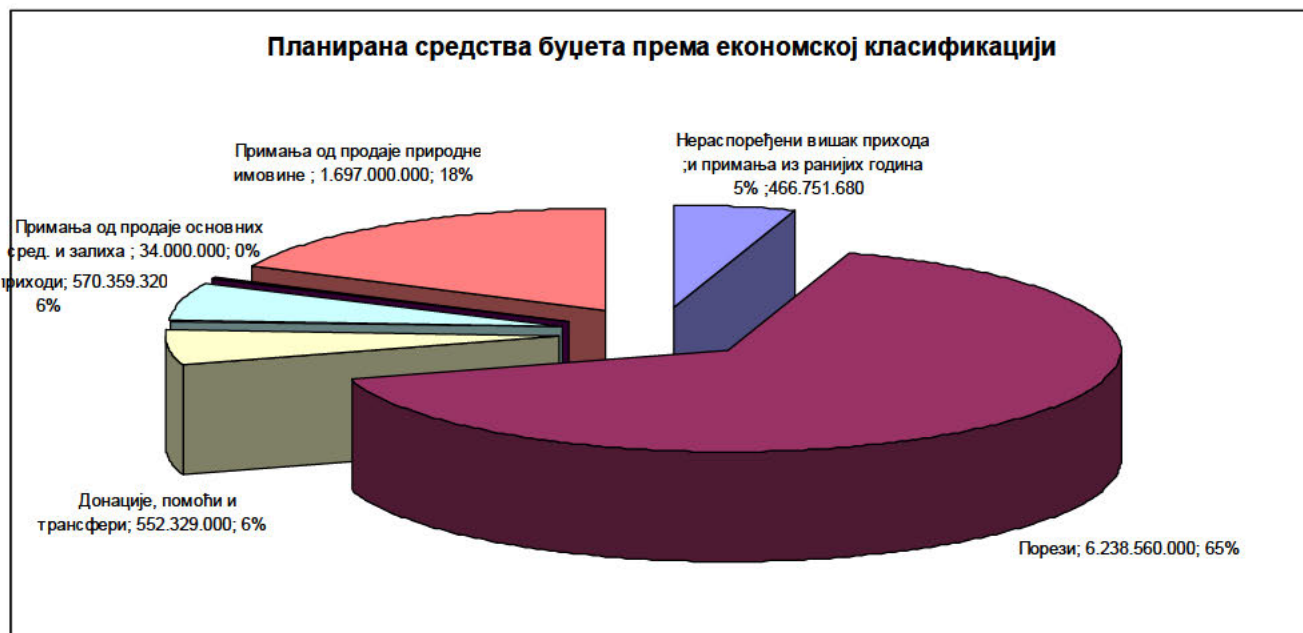
Укупно планирани приходи и примања буџета града Крагујевца за 2022. годину износе **9.559.000.000** динара.

Одлуком о буџету града Крагујевца за 2022. годину планирана су средства из буџета града у износу од 8.948.927.920 динара и чине 94% укупног буџета, док су средства из осталих извора финансирања планирана у износу од 610.072.080 динара и чине 6% укупног буџета.

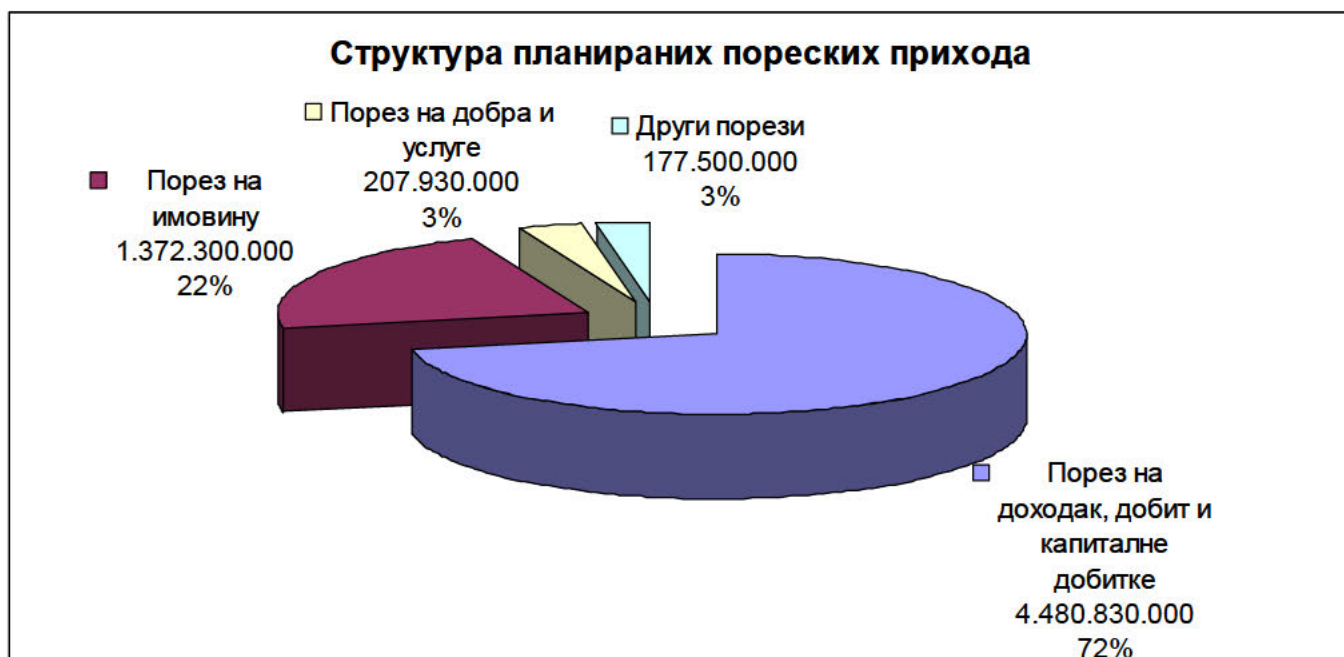
Планирани износ прихода и примања за 2022. годину чини оквир јавне потрошње у тој буџетској години.

ШТА СУ ПРИХОДИ И ПРИМАЊА БУЏЕТА?

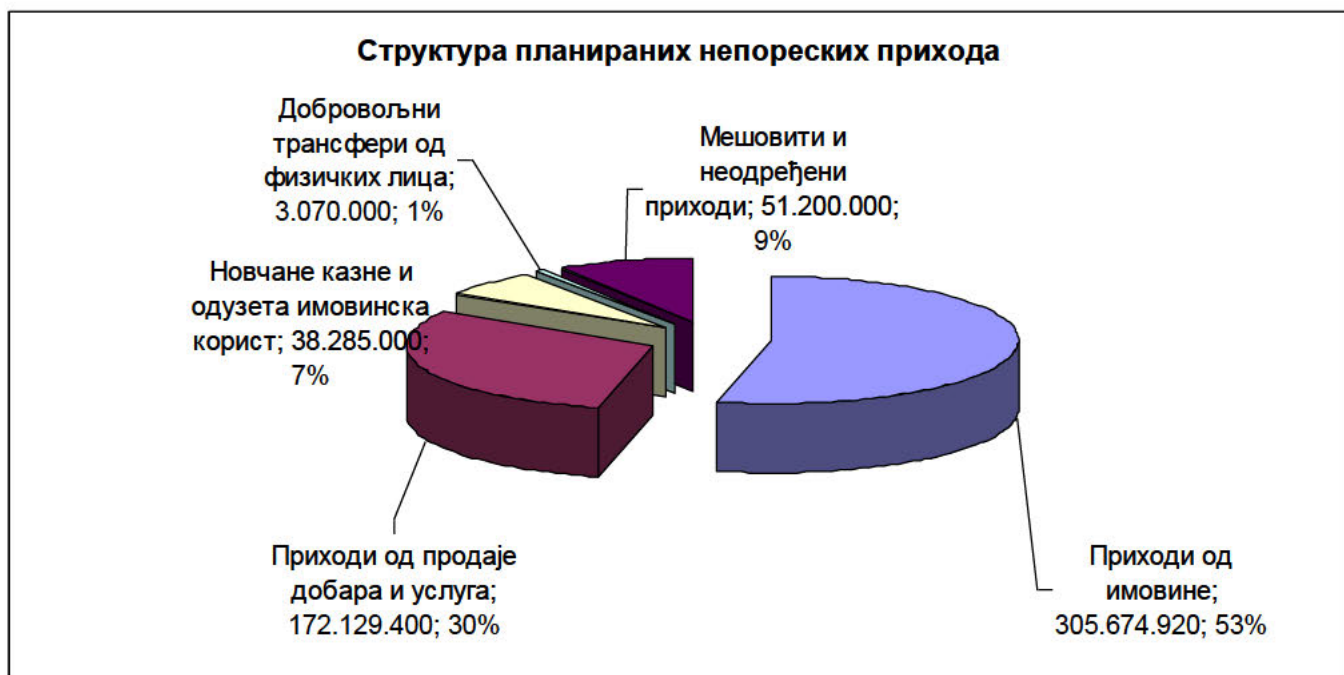
У 2022. години очекује се прилив, Одлуком о буџету, предвиђених прихода и примања буџета града Крагујевца, у укупном износу од **9.092.248.320** динара, док су пренета средства из ранијих година планирана у износу од **466.751.680** динара.

Порески приходи су врста јавних прихода који се прикупљају обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге заузврат. Ова врста прихода чини највећи прилив средстава у буџет Града и њихова наплата се очекује у износу од 6.238.560.000 динара, што је учешће од 65% у укупном буџету. Највеће учешће од пореских прихода има порез на зараде, који се плаћа према пребивалишту запосленог и граду припада 77% (остатак припада буџету републике). У остале пореске приходе које наплаћује Пореска управа Републике Србије, који се остварују на територији јединице локалне самоуправе и Република их, у складу са законом, уступа Граду спадају: порез на приходе од самосталних делатности, на приходе од пољопривреде и шумарства, непокретности, давања у закуп покретних ствари, порез на наслеђе и поклон, порез на пренос апсолутних права. Затим, порез на имовину, накнаде и таксу за истицање фирме, које наплаћује локална пореска администрација.

Непорески приходи су врста јавних прихода који се наплаћују правним и физичким лицима за коришћење јавних добара (наканаде), пружање одређене јавне услуге (таксе), због кршења уговорних или законских одредби (казне и пенали), као и приходи који се остваре употребом јавних средстава.

Донације и трансфери

- **Донације** су наменски бесповратан приход који се остварује на основу писаног уговора између даваоца и примаоца донације.

- **Трансфери** подразумевају пренос средстава од нивоа Републике Србије локалном нивоу власти. Могу бити **наменски** (за тачно утврђене намене) и **ненаменски** (није им унапред утврђена намена, те се могу, у складу са законом, користити за било које сврхе).

Примања од продаје нефинансијске имовине се остварују продајом непокретности и покретних ствари у власништву Града.

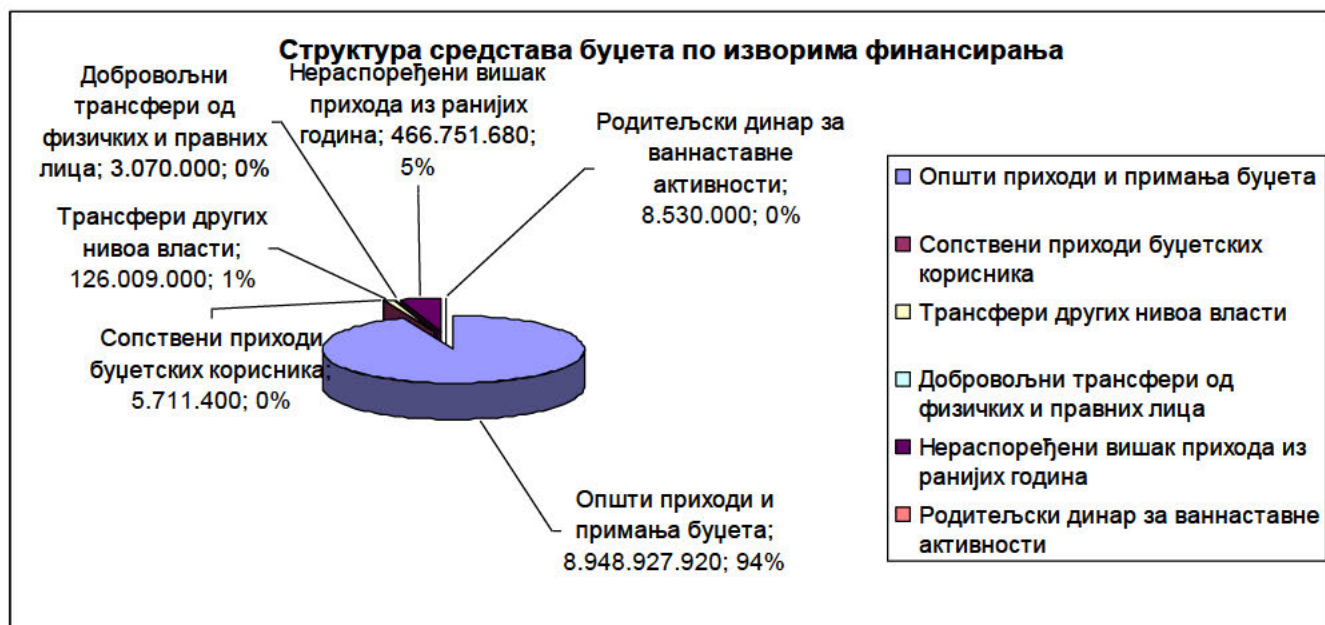
Сопствени приходи буџетских корисника обухватају приходе које својом делатношћу остварује индиректан корисник буџетских средстава Центар за развој услуга социјалне заштите „Кнегиња Љубица“.

Пренета средства из ранијих година представљају вишак прихода који су остварени а нису потрошени у претходној буџетској години.

КОЈИ СУ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ГРАДСКОГ БУЏЕТА?

Структура средстава буџета, према изворима финансирања, показује основу њиховог остварења, то јест, одакле долази новац (редовна наплата, прописана посебним законима или одлукама, уплате по основу уговора са донаторима и другим уговорима, као и решењима републичких органа о трансферу (преносу) средстава и др).

Општи приходи и примања буџета (извор 01), најзначајнији су извор средстава буџета јер су најобимнији, а по динамици сливања у буџет најредовнији.

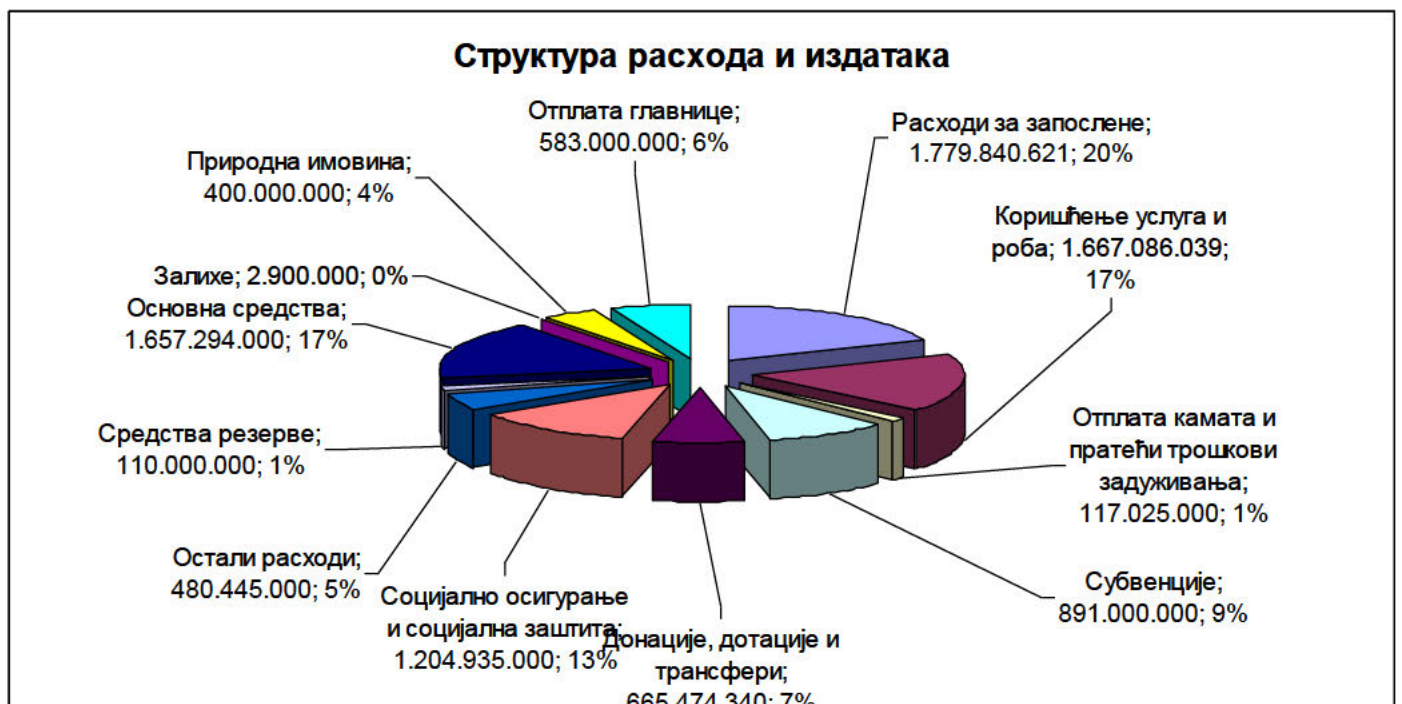

НА ШТА СЕ ТРОШЕ ЈАВНА СРЕДСТВА?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци у 2022. години износе 9.559.000.000 динара.

Расходи представљају све трошкове града за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове.

Издаци представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме, неопходне за рад буџетских корисника и трошкове за отплату главнице кредита.

ШТА СУ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ БУЏЕТА?

Расходи за запослене представљају све трошкове за запослене, како у управи тако и код буџетских корисника.

Коришћење роба и услуга обухватају сталне трошкове, путне трошкове, услуге по уговору, специјализоване услуге, трошкове материјала и текуће поправке и одржавање.

Дотације и трансфери су трошкови које локална самоуправа има за исплату институцијама које су у примарној надлежности републичког нивоа власти као што су школе, социјалне установе, здравствене установе.

Остали расходи обухватају дотације невладиним организацијама, порезе, таксе, новчане казне.

Субвенције се одобравају јавним предузећима, привредним друштвима, приватним предузећима и пољопривредним произвођачима.

Социјална заштита обухвата све трошкове исплате социјалне помоћи за различите категорије грађана.

Буџетска резерва представља средства која се распоређују за непланиране или недовољно планиране сврхе или у случају ванредних околности.

Капитални издаци су трошкови за изградњу нових објеката, инвестиционо одржавање постојећих објеката, набавку опреме, машина, земљишта и слично.

КАКО СЕ ИСКАЗУЈУ РАСХОДИ И ИЗДАЦИ У БУЏЕТУ?

Расходи и издаци морају се исказивати на законом прописан начин односно морају се исказивати:

- **по функционалној класификацији** - која показује расподелу расхода и издатака по функционалној намени за одређене области јавне потрошње;

- **по основној намени** - која показује за коју врсту трошка се средства издвајају;

Екон. клас.	Врсте расхода и издатака	Износ у динарима	Структура (%)
41	Расходи за запослене	1.779.840.621	18,62
42	Коришћење услуга и роба	1.667.086.039	17,44
44	Отплата камата и пратећи трошкови задуживања	117.025.000	1,22
45	Субвенције	891.000.000	9,32
46	Донације, дотације и трансфери	665.474.340	6,96
47	Социјално осигурање и социјална заштита	1.204.935.000	12,61
48	Остали расходи	480.445.000	5,03
49	Средства резерве	110.000.000	1,15
4	ТЕКУЋИ РАСХОДИ	6.915.806.000	72,35
51	Основна средства	1.657.294.000	17,34
52	Залихе	2.900.000	0,03
54	Природна имовина	400.000.000	4,18
5	ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ	2.060.194.000	21,55
61	Отплата главнице	583.000.000	6,10
6	ИЗДАЦИ ЗА ОТПЛАТУ ГЛАВНИЦЕ	583.000.000	6,10
	УКУПНО	9.559.000.000	100,00

- **по организационој класификацији** - која приказује расходе и издатке по корисницима буџетских средстава (директним и индиректним) што показује организацију рада Града;

Раздео/ глава	Назив буџетског корисника	Износ у динарима	% учешћа
1	Скупштина града	70.542.000	0,74
2	Градоначелник	35.744.000	0,37
3	Градско веће	17.570.000	0,18
4	Локални обдусман	9.916.000	0,10
5	Градско правобранилаштво	23.400.000	0,24
6	Градска управа за друштвене делатности	3.631.336.000	37,99
	- директан корисник	2.188.839.000	22,90

	- индиректни корисници	1.442.497.000	15,09
6.1	Установе културе	519.501.000	5,44
6.2	Центар за образовање	66.310.000	0,69
6.3	Предшколска установа "Нада Наумовић"	389.386.000	4,07
6.4	Предшколска установа "Ђурђевдан"	349.998.000	3,66
6.5	Центар за развој услуга социјалне заштите "Кнегиња Љубица"	65.532.000	0,69
6.6	Месне заједнице	51.770.000	0,54
7	Градска управа за послове органа Града	111.200.000	1,16
8	Градска управа за развој	1.740.044.000	18,21
	- директан корисник	1.684.799.000	17,63
	- индиректни корисници	55.245.000	0,58
8.1	Градска туристичка организација	55.245.000	0,58
9	Градска управа за комуналне послове	1.792.060.000	18,75
10	Градска управа за имовинске послове, урбанизам, изградњу и озакоњење	766.640.000	8,02
11	Градска пореска управа	82.741.000	0,87
12	Градска управа за финансије и јавне набавке	945.940.000	9,90
13	Градска управа за људске ресурсе и заједничке послове	205.550.000	2,15
14	Градска управа за прописе	14.200.000	0,15
15	Градска управа за инспекцијске послове и комуналну милицију	112.117.000	1,17
	УКУПНО	9.559.000.000	100,00

- по програмској класификацији - која показује колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева Града;

Назив програма	Износ у динарима	Структура (%)
Програм 1- Становање, урбанизам и просторно планирање	95.000.000	0,99
Програм 2 - Комуналне делатности	763.520.000	7,99
Програм 3 - Локални економски развој	47.892.000	0,50
Програм 4 - Развој туризма	55.245.000	0,58
Програм 5 - Пољопривреда и рурални развој	50.620.000	0,53
Програм 6 - Заштита животне средине	10.000.000	0,10
Програм 7 - Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	650.202.213	6,80
Програм 8 - Предшколско васпитање	1.142.384.000	11,95
Програм 9 - Основно образовање	415.920.692	4,35
Програм 10 - Средње образовање	231.961.787	2,43
Програм 11 - Социјална и дечија заштита	911.024.648	9,53
Програм 12 - Здравствена заштита	64.150.000	0,67
Програм 13 - Развој културе и информисања	596.451.000	6,24
Програм 14 - Развој спорта и омладине	137.615.000	1,44
Програм 15 - Опште услуге локалне самоуправе	4.140.357.660	43,31
Програм 16 - Политички систем локалне самоуправе	123.856.000	1,30
Програм 17 - Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	122.800.000	1,29
УКУПНО:	9.559.000.000	100,00

НАЈЗНАЧАЈНИЈИ КАПИТАЛНИ ПРОЈЕКТИ

Назив пројекта	Планирана средства (износи у динарима)		
	2022.	2023.	2024.
Енергетска санација ОШ "Мирко Јовановић"	75.000.000		
Изградња стадиона у Десимировцу	11.500.000		
Изградња атлетске стазе	50.000.000		
Нова игралишта и усклађивање постојећих дечијих терена и игралишта са Правилником о безбедности	11.000.000		
Изградња нових улица и пута Ресник - Рача	61.532.000		
Изградња инфраструктуре у стамбеном комплексу у оквиру реализације пројекта Изградња станова за припаднике снага безбедности	42.306.310		
Реконструкција обданишта Цицибан	3.000.000		
Набавка и радови на уградњи гасног котла у ОШ "Драгиша Луковић Шпанац"	6.000.000		
Инвестиционо одржавање ОШ "Ђура Јакшић"	7.000.000		
Реконструкција основне школе у Рамаћи	20.000.000		
Инвестиционо одржавање Економске школе	10.000.000	18.000.000	20.000.000
Реконструкција димњака Арсенал	8.000.000		
Израда бисте са реконструкцијом степеништа Дома омладине	15.000.000		
Уређење језера у Шумарицама и радови на изградњи гејзира	30.000.000		
Изградња и реконструкција водоводне и канализационе мреже	196.000.000	150.000.000	150.000.000
Радови и активности у процесу добијања истражног права за водоснабдевање на сеоском подручју	38.000.000		
Израда пројектно техничке документације	95.000.000	200.000.000	200.000.000
Уређење и изградња градских тргова и паркова	23.500.000	4.000.000	4.000.000
Реконструкција фасада	100.000.000	100.000.000	100.000.000
Реконструкција ИТ мреже у згради Управе града	13.000.000	17.000.000	
Адаптација фасаде суда	30.000.000		
Уређење Војне болнице и партера Војне болнице	20.000.000		
Реконструкција електро инсталација у згради Управе града	30.000.000		
Реконструкција Трга Радомира Путника	300.000.000		
Изградња туристичко забавно-рекреативног парка на језеру Бубањ	20.000.000		
Рехабилитација, редовно и остало одржавање саобраћајница	221.000.000	200.000.000	200.000.000

ГДЕ МОЖЕТЕ ПРОНАЋИ БУЏЕТ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА?

У „Службеном листу града Крагујевца“, број 39/21

На web страници града Крагујевца: www.kragujevac.rs